

Principy lokální ekonomiky

Na konferenci lokální ekonomiky (21. a 22. září 2013 ve Varnsdorfu) bylo v kolektivu odborníků a laiků ustanoveno následujících jedenáct principů lokální ekonomiky. Jedná se o specifikaci charakteristických příznaků, podle kterých lze rozpoznat, zda v určitém regionu lokální ekonomika funguje či nikoli:

1. Obecná prospěšnost místní ekonomiky.

V lokální ekonomice je charakteristické, že lidé nemyslí jen na své individuální potřeby, ani nejsou frustrováni poměry natolik, že se už raději o nic nezajímají. Bez problémů dokáží spolupracovat na obecně prospěšných záměrech, jako je například vybudování mateřské školky, komunitní elektrárny, zvelebení parku, vyčištění obecního lesa aj. Místní ekonomika vytváří zdroje potřebné pro realizaci obecně prospěšných projektů (péče o seniory, zajištění zdravotní péče a dopravní obslužnosti, občansko právní servis aj.).

2. Vytváření příležitostí pro místní lidi.

Lokální ekonomika umí rozvíjet a udržovat regionální bohatství a díky tomu vytváří příležitosti pro zaměstnávání i volnočasové aktivity členů své komunity. Kvalitně nastavená lokální ekonomika umí nabízet lidem pracovní příležitosti na principu obsazování týmových rolí. Nezaměstnanost není sociální riziko. Lidé jsou pak ochotni podávat mnohem vyšší výkony, protože svou smysluplnou práci mají rádi.

3. Zhodnocování regionálního bohatství ve prospěch místní komunity.

V lokální ekonomice nedochází k výraznému drancování přírodních a lidských zdrojů za účelem neúměrného individuálního obohacování. Lidé naopak dbají na to, aby jejich společné bohatství bylo na solidní kvantitativní i kvalitativní úrovni, protože to je předpokladem dobré životní úrovně a dostatečné kupní síly.

4. Vytváření ekonomických a sociálních sítí za účelem soudržnosti lokálního bohatství.

V každé lokální ekonomice postupně ubývá individuálních hráčů a naopak se zvyšuje počet lidí, kteří chtějí spolupracovat na společném zájmu. Lidé se sdružují ve spolcích a družstvech. Vzájemné férové rozdělení se o výsledek společného úsilí považují za přirozenost. Lidé se také sdružují za účelem správy a ochrany hodnot, které společně vytvořili. Vždy ale s respektem jednoho člověka k druhému (a k zasloužené individuální odměně za individuální úsilí).

5. Regionální synergie a partnerství

Lokální ekonomika není hermeticky uzavřený systém. Regiony spolupracují mezi sebou za účelem výměny potřebných komodit a služeb. Nicméně nedochází k tomu, že by některý partner na druhém partnerovi účelově parazitoval nebo se jej snažil vytunelovat. Při uzavírání dohod striktně platí pravidlo win-win. Pokud tomu tak není, spolupráce se nekoná.

6. Veřejné povědomí o hodnotách, jako jsou reálná kvalita, užitná hodnota, ekonomická nezávislost, občanská svoboda, vzájemná úcta, seberealizace a obecná prospěšnost.

V prostředí rozvinuté lokální ekonomiky se lidé velmi zajímají o výše uvedené hodnoty, které jsou dětem vštěpovány už ve školách. Každý nově přichodící občan musí tyto hodnoty přijmout a ztotožnit se s nimi. Pokud tak neučiní, nemůže si klást nároky, aby se pro něj našlo v komunitě místo.

7. Lokální patriotismus vnímaný jako sounáležitost s prostorem, jehož součástí jsou lidé, příroda, zdroje a tradice.

Pojem lokální patriotismus dostává v lokální ekonomice nový formát - nikoli „mám se rád ve svém kraji“, ale „mám rád svůj kraj, jsem hrdý na to, že v něm mohu spokojeně žít, a jsem také ochoten pro to něco udělat a obětovat“. V praxi to poznáte například tak, že lidem není zatěžko spolupracovat na obecně prospěšných projektech.

8. Environmentální, ekonomická a sociální udržitelnost na úrovni solidních standardů.

Regiony, z nichž dlouhodobě uniká bohatství, jsou charakteristické poklesem životní úrovně, nárůstem nezaměstnanosti a sociálního napětí, frustrovaným obyvatelstvem, zkorumpovanou samosprávou, bezohlednou konkurenční rivalitou mezi podnikateli. Je to zapříčiněno nedostatkem zdrojů pro všechny, tzn. roste agrese v důsledku strachu z nedostatku. Oproti tomu lokální ekonomiky, které únik bohatství omezily na minimum, se vyznačují klidnou, tvořivou a důvěryhodnou společenskou atmosférou, která stojí na tom, že se lidé nemusejí obávat o svůj životní prostor. Nejde o to, aby bylo dosaženo nezřízeného blahobytu, ale o to, aby se udržely standardy, které si komunita musí rozumně definovat.

9. Schopnost vytváření obecně prospěšných vizí v krátkodobém i dlouhodobém horizontu.

Lidská civilizace a planeta Země je na cestě vývoje, který nelze zastavit. Jako lidé máme velký dar tvořit a ničit. Proto je důležité, abychom vytvářeli obecně prospěšné vize v různých rovinách a vždy s ohledem na udržitelnost. V lokální ekonomice nejsou důležité krátkodobé projekty bohatých individuálních investorů (přijít, vytěžit, odejít a zanechat za sebou spálenou zem a zmařené životy). Důležité jsou obecně prospěšné vize, jejichž cílem je zajistit spokojený život současné i příštích generací.

10. Vyhledávání, respektování a podporování neformálních autorit.

V lokální ekonomice má každý svou roli v týmu podle svého nadání, schopností, vzdělání, charakteru. Někdo rád farmaří, jiný miluje svou řemeslnou práci, další se ráda věnuje dětem ve školce a někdo jiný je zase hrdý na to, že v uniformě pečuje o veřejný pořádek. Aby však mohli všichni tito lidé v klidu dělat svoji práci, je potřeba hledat mezi nimi neformální autority, které pečují o zastřešení systému - aby byl funkční, zabezpečený a sledoval správné cíle. Je nutné si uvědomit, že tyto autority nemusejí být politici. Komunální politik, který kromě zasedání v zastupitelstvu není aktivní ve veřejném prostoru, není užitečná autorita. Měli by to být lidé, za které mluví výsledky jejich aktivit ve veřejném prostoru. Ekonomicky úspěšný podnikatel ještě zdaleka nemusí být hodnotnou neformální autoritou, pokud neprokáže svou společenskou odpovědnost.

11. Respekt občanů k vládě založený na respektu vlády k občanům.

Obapolný respekt na všech úrovních je základem funkční lokální ekonomiky. Systém by měl být nastaven tak, že jakmile vláda ztratí respekt k občanům, musí v demokratickém prostředí své posty opustit. Jakmile občané ztratí respekt vlády, musí se změnit nastavení celého systému. Pokud se spotřebitelská veřejnost dobrovolně degradovala na kvasinkovou kulturu, takže vláda v nich ztratila oporu a je z nich zoufalá, je nejvyšší čas změnit systém z konzumní globalizované společnosti na lokální ekonomiky. Česká vláda to v posledních dvou dekadách neudělala a místo toho se obrnila arogancí. Výsledek je nám dobře znám.